

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

A ZALA MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS MUNKATERVE

2019

**Deák Ferenc
Megyei és Városi Könyvtár
Zalaegerszeg**

dfmvk
DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

MUNKATERV

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ

2019.

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: ZALAEGERSZEG

AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: KISS GÁBOR

Készítették:

Dóráné Mészáros Anikó
csoportvezető

2019. március

Tartalom¹

1. Helyzetkép	4
1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban	4
1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve	7
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	11
2.1. Állománymenedzsment	12
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés	12
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása	13
2.2. Dokumentumszolgáltatás	14
2.3. Információs szolgáltatás	15
2.4. Közösségi szolgáltatások	17
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára	19
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés	19
2.7. Eszközbeszerzés	20
2.8. A megyei könyvtár által a kistépülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	22
3. Szolgáltató könyvtár	22
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	23
5. A kommunikáció dokumentálása	24

¹ A tartalomjegyzék a dokumentum szöveges részének véglegesítése után frissítendő!

Helyzetkép

1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár állami feladatként teljesíti Zala megye területére vonatkozó szolgáltatásait.

A jellemzően kistelepüléses Zalában összesen 258 település található, köztük 10 város és 248 község. A megye 10 városa közül ötnek a lakosságszáma nem éri el az 5000 főt. A megyében nincs ellátatlan település.

A Zala megyei könyvtári hálózat		
A könyvtár típusa	Város	Község
Nyilvános könyvtár	9	3
Könyvtári információs és közösségi hely	1	245
Összesen	10	248

Nyilvános városi könyvtárat működtetnek Hévíz, Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalakaros, Zalaszentgrót, Zalalövő városok. Pácsa város szolgáltatást rendel meg. A megyeszékhelyen, Zalaegerszegen működik a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 3 intézményegységgel és 5 fiókkönyvtárral.

Az előző évben a községek közül 4 település (Balatongyörök, Gyenesdiás, Gelse és Vonyarcvashegy) működtetett önállóan könyvtárat. Közülük Gelse község 2019-től csatlakozott a könyvtárellátási szolgáltató rendszerhez, így **246 település** veszi igénybe a KSZR szolgáltatást. (2013-14-ben 236, 2015-ben 241, 2016-2018-ig 245 települést láttunk el.)

Az önálló intézményi működést választó nyilvános könyvtárak számára a megyei könyvtár szolgáltatásai: szaktanácsadó tevékenység, módszertani gondozás, statisztikai adatszolgáltatás, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, rendezvények, szakmai továbbképzések szervezése, kiadványok készítése (e feladatokat másutt részletezzük). Különböző szakmódszertani kérdésekben, állományalakítási, feldolgozási problémák megoldásában, állományellenőrzésekben, kivonásokban segítjük a megye könyvtárainak munkáját. Segítjük a megyében a szakértői és a szakfelügyeleti vizsgálatok lebonyolítását. A városi könyvtárakkal közösen figyelemmel kísérjük a vizsgálatok intézkedési tervében megfogalmazott feladatok megvalósulását.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer az 1997. évi CXL. törvény 64. § alapján szabályozott széles szakmai kisugárzó tevékenység: folyamatos együttműködést, rendszeres szolgáltatás-szervezést, helyszíni látogatásokat, tanácsadást, értékelést, valamint gyakorlati segítségnyújtást jelent. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár küldetése, hogy az esélyegyenlőségen alapuló nyilvános könyvtári szolgáltatásaival biztosítsa a rendszer tagjai számára a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információhoz. E küldetésünket minőségi szolgáltatásokkal, dokumentum állományunkkal, technikai felszereltségünkkel, szakmailag jól felkészült szakemberekkel valósítjuk meg. Könyvtárunk a kulturális alapellátás egyik meghatározó, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézménye. Szolgáltatásainkkal lehetőséget biztosítunk a településeken a kulturális közösségfejlesztéshez.

2018. végén megújítottuk a fenntartó önkormányzatokkal kötött együttműködési megállapodásokat, pontosítottuk az együttműködő felek feladatait, így 2019-ben már e szerződések alapján működtetjük a Zala megyei KSZR-t.

Alapszolgáltatásaink: a könyvtári dokumentumok beszerzése, feldolgozása, kijuttatása a településekre; a kint lévő állomány gondozásának segítése; a könyvtári nyomtatvány és egyéb könyvtári felszerelések biztosítása; a helyismereti és közhasznú információk szolgáltatása; a könyvtárosok és a használók képzése; szakmai tanácsadás; kulturális és közösségi programok szervezése; bútor és technikai eszközök beszerzése.

Mindezt úgy valósítjuk meg, hogy a szolgáltatás biztosításába a megyei könyvtár bevonja a városi könyvtárakat is. A 2013-ban megkötött, határozatlan időre szóló megállapodás alapján Keszthely, Lenti, Letenye és Nagykanizsa városi könyvtárai folyamatosan ellátják a közvetlen szolgáltatói feladatokat az alábbi táblázat szerint.

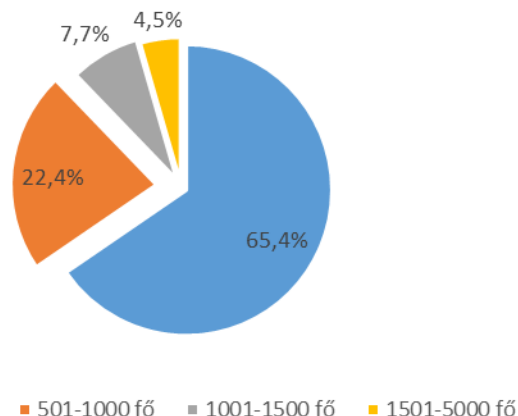
Kistelepülési ellátás együttműködve a városi könyvtárakkal

Ellátó könyvtár	Ellátott települések száma
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	83
Városi Könyvtár Lenti	50
Halis István Városi Könyvtár (Nagykanizsa)	46
Fejér György Városi Könyvtár (Keszthely)	41
Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár (Letenye)	26

Zala megyében a szolgáltatást megrendelő **246 település közül** a legtöbb kistelepülés. Lakosságszám szerinti arányukat az alábbi diagram mutatja.

500 fő alatti a települések 65,4 %-a (161 település); 501-1000 fő közötti lakosságszámú a települések 22,4%-a (55 település); az 1001-1500 fő közötti települések száma 7,7%-ot tesz ki (19 település); 1501-5000 fő közötti lakosságszámú 11 település (4,5%).

A KSZR szolgáltatást megrendelő települések száma 2019-ben

Az alábbi táblázat részletesen tartalmazza a KSZR szolgáltatást igénylő települések számának változását 2013-2019 között, valamint a 2019-ben szolgáltatást igénylő települések lakosságszámát.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2013	Könyvtárak száma (db) 2014	Könyvtárak száma (db) 2015	Könyvtárak száma (db) 2016	Könyvtárak száma (db) 2017	Könyvtárak száma (db) 2018	Könyvtárak száma (db) 2019	Lakosságszám összesen 2019
Könyvtárellátási szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	154	154	160	157	158	159	161	35294
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	55	55	52	56	56	57	55	39353
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	19	19	21	20	19	18	19	21962
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	8	8	8	12	12	11	11	21572
Összesen		236	236	241	245	245	245	246	118181
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	1	1	1	1	1	1	830
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		25	25	26	24	23	23	24	28061
ebből megkötött megállapodások száma		0	0	0	0	0	0	0	0

Továbbra is megvalósítás előtt áll a települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó 24 szolgáltató hely esetében a 3 oldalú (helyi önkormányzat, tankerületi központok, DFMVK közötti) megállapodások megkötése. Az önkormányzatoknak iratmintát

küldtünk ki, de sajnos a megállapodások – főleg a tankerületi igazgatóságok közömbössége miatt - nem jöttek létre. 2019-ben újra kezdeményezzük a megállapodások létrejöttét.

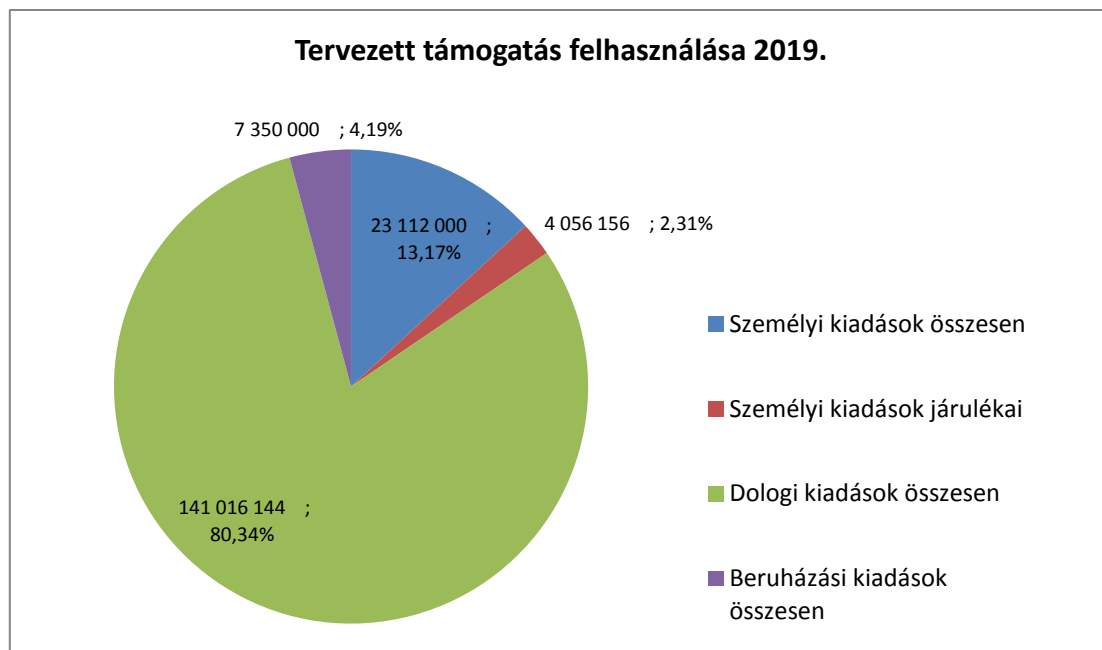
A kistérségi ellátás átalakításának jelentősége, hogy egyrészt szervezettebbé válik a szolgáltatás, rendelkezésre állnak a szolgáltatást biztosító könyvtárakban a megfelelő szakemberek és állami kiegészítő támogatás is segíti, hogy az ott élők hozzájussanak a korszerű, széles körű és minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz. Így a rendszer tagjai igényeik szerint hozzáférhetnek a dokumentumokhoz és információkhoz, és közösségi színterekként, információs központokként működnek. Lehetőség nyílik a szolgáltató helyek fejlesztésére, a technikai felszereltség javítására, közművelődési programok szervezésére, képzésre, továbbképzésre.

1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2019-ben a 246 településsel kötött megállapodás alapján az alábbi támogatásban részesült:

Megnevezés	Települések száma	Lakosság	Fajlagos összeg	Támogatás
500 fő alatt	161	35294	668 300 Ft	107 596 300 Ft
501-1000 fő	55	39353	668 300 Ft	36 756 500 Ft
1001-1500 fő	19	21962	1 060 760 Ft	20 154 440 Ft
1501-5000 fő	11	21572	1 002 460 Ft	11 027 060 Ft
Összesen	246	118181		175 534 300 Ft

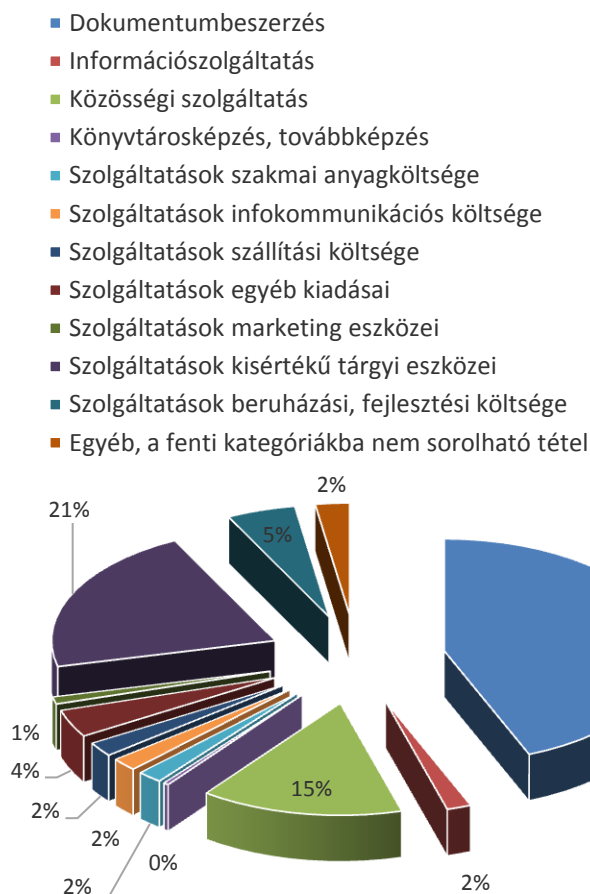
A KSZR szolgáltatáshoz biztosított központi támogatást az intézmény kizárólag a szolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódó kiadásokra fordítja. A szolgáltatás bevételeit és kiadásait külön alszámlán kezeljük. Év elején elkészítettük a költségvetési előirányzatot a támogatás felhasználásáról.

Az alábbi táblázatban részletezzük a költségvetési támogatás felhasználási tervét:

Zala megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2019. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve		Terv 2019.		
		kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen			23 112 000 Ft	13,17%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	16 202 000 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	6 910 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen		0 Ft	4 056 156 Ft	2,31%
	Személyi juttatások járulékai	4 056 156 Ft		
Dologi kiadások összesen		0 Ft	148 366 144 Ft	84,52%
Dokumentumszolgáltatás		0 Ft	65 000 000 Ft	37,03%
	Dokumentumbeszerzés összesen	0 Ft	65 000 000 Ft	
	Könyv	50 000 000 Ft		
	Folyóirat, napilap	13 220 000 Ft		
	Nem hagyományos dokumentumok (CD, DVD, hangfelvétel, elektronikus dokumentumok, csomagolás stb.)	1 780 000 Ft		
		0 Ft		
Információs szolgáltatás		0 Ft	2 610 000 Ft	1,49%
	Adatbázisok, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EDRCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése	2 610 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás		0 Ft	21 719 459 Ft	12,37%
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás	800 000 Ft		
	Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	20 919 459 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés		0 Ft	550 000 Ft	0,31%
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	550 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége		0 Ft	2 650 000 Ft	1,51%
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.	1 500 000 Ft		
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képketek, betű- és szakjelzet készlet stb.	1 150 000 Ft		
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		0 Ft	2 770 000 Ft	1,58%
	Nem adatátviteli célú távközlési díjak	700 000 Ft		
	Adatátviteli célú távközlési díjak	1 100 000 Ft		
	Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	970 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		0 Ft	3 050 000 Ft	1,74%
	Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szervíz)	2 300 000 Ft		
	Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	750 000 Ft		
	Postaköltség (egyéb postai küldemény)	0 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		0 Ft	5 895 160 Ft	3,36%
	Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége			
	Egyéb általános költségek			
	Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	3 595 160 Ft		
	Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól	2 300 000 Ft		
Szolgáltatások marketing eszközei		0 Ft	1 500 000 Ft	0,85%
	Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	1 500 000 Ft		
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		0 Ft	31 624 925 Ft	18,02%
	Fejlesztő játékok, eszközök			
	kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	31 624 925 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		0 Ft	7 350 000 Ft	4,19%
	Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	0 Ft		
	Szállító jármű vásárlása	6 000 000 Ft		
	Szoftver- és adatbázisfejlesztés	1 350 000 Ft		
	Egyéb	0 Ft		
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		0 Ft	3 646 600 Ft	2,08%
	Terembérlés	3 646 600 Ft		
		0 Ft		
		0 Ft		
Támogatás összesen		0 Ft	175 534 300 Ft	

KSZR dologi kiadások 2019-ben

2019-ben a KSZR szolgáltatás finanszírozására Zala megyében összesen **175.534.300,- Ft** áll rendelkezésre. A keretösszeg **13%-át** (23.112.000,- Ft) **személyi költségekre és járulékaikra**, a többit dologi kiadásokra kívánjuk fordítani. A dologi kiadások **37%-át** (65.000.000,-Ft) **dokumentumbeszerzésre, 18%-át** (31 624 925 Ft) **kis értékű eszközök beszerzésére, 12%-át** (21.719.459,-Ft) **közösségi szolgáltatások dologi kiadásaira** tervezzük elkölteni. A többi költség tervezett keretösszege csak néhány százalék, ahogy a fenti ábrán és a táblázatban is látható.

A könyvek beszerzésére közbeszerzési eljárást indítunk 2019-ben is, így a vásárlás várhatóan március végén indulhat el.

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

A kistérségek számára nyújtott szolgáltatásokat a településekkel kötött megállapodásban rögzítettük. A szolgáltatások köre megegyezik a 39/2013 (V.31.) EMMI rendelet 4.§-ban rögzített szolgáltatásokkal.

A megyei és városi könyvtár 2019-ben **246 település** számára végzi az alábbi könyvtárellátó feladatokat:

- Az egységes költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése; a könyvtári állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása, ennek keretében a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele az interneten, állományellenőrzés elvégzése, szükség szerint kivonás az állományból;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A digitális írástudás, az információs műveltség elsajátítása, az egész életen át tartó tanulás folyamatának segítése, könyvtárhasználat ismertetése;
- Tájékoztatás az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről, az országos lelőhely-nyilvántartás működéséről;
- Könyvtárközi kölcsönzés keretében az egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése, közvetítése;
- Az oktatásban, képzésben részt vevők információellátásának segítése, tájékoztatás a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről;
- A szolgáltatóhelyre vonatkozó adatok és információk közzététele a megyei könyvtár portálján, illetve a település honlapján;
- A településre és a megyére vonatkozó helyismereti információk biztosítása, digitalizálása;
- Tájékoztatás a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról;
- Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása, a fogyatékkal élők számára;
- A lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvények és egyéb programok, kiállítások szervezése;
- Az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok szervezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése;
- A szolgáltató hely bevonása az országos és térségi szakmai programokba;
- A könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése;
- Tájékoztatás a pályázati lehetőségekről;
- Szakmai tanácsadás;
- Statisztikai adatszolgáltatás;
- Könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges informatikai eszközök, kis értékű tárgyi eszközök, szakmai és egyéb anyagok, nyomtatványok beszerzése;
- Az egységes, költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése;
- Teljes körű, szakszerű és pontos, számítógépes nyilvántartás, statisztikai adatgyűjtés és az adatok elemzése;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A használói elégedettség rendszeres mérése;
- A szolgáltatások színvonalas, rendszeres népszerűsítése, a lakosság sokoldalú tájékoztatása.

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

A szolgáltatást végző megyei és városi könyvtárak célja, hogy a települési szolgáltató helyeken korszerű és széleskörű választékot biztosítsanak a helyi olvasóközönség számára. A népszerű irodalmat vásárolják meg a szolgáltatóhelyek számára, amelyek egyfajta letétként kerülnek ki a településekre. A sikerkönyvek körében inkább a sokszínűsége, a sokfélesége törekszünk, azokat aztán gyakran cseréljük a települések között. Az egyedi igények kielégítésére a könyvtárközi kölcsönzés a gyakorlat.

Az **állami támogatás 37%-át** (a dologi költségek 44%-át) **kívánjuk 2019-ben új dokumentum beszerzésére fordítani** (65 000 000 Ft). Ebből 50 000 000 Ft-ot könyvre, 13 200 000 Ft-ot időszaki kiadványra, 1 780 000 Ft-ot nem hagyományos dokumentumra, illetve hangoskönyvre. A beszerzésre kerülő dokumentumok számának tervezésénél az átlagár alapján állapítottuk meg a tervezett darabszámot. (lásd az alábbi táblázatban).

Dokumentumtípus	Összesen (db)	Tervezett értéke (Ft)
Könyvbeszerzés	25500	50 000 000 Ft
Folyóirat, heti-, napilap	2750	13 220 000 Ft
Nem hagyományos dokumentum (hangoskönyv, CD, DVD)	850	2 000 000 Ft
Összesen	29100	65 000 000 Ft

A tavalynál 1,7 millió forinttal magasabb összeget terveztünk könyvek beszerzésre, annyit, amennyit a tavalyi évben ténylegesen költöttünk. Időszaki kiadványokra ugyanannyit szántunk, az áremelkedés miatt inkább csökkentjük a példányszámot egy-egy településen, ha szükséges. A nem hagyományos dokumentum iránti igény kicsit visszaesett, így tovább csökkentettük a keretösszegét.

Mivel a megyében a megyei könyvtár mellett a városi könyvtárak is részt vesznek a feladatellátásban, a gyűjteményszervezés nagy szervezőmunkát igényel. A megyei könyvtár áll megrendelői kapcsolatban a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, és egyéb dokumentumok) szállítóival. A folyóiratok kivételével a rendeléseket a közvetlen szolgáltatót végző könyvtár indítja. A könyvek beszerzésére az összeg nagysága miatt a megyei könyvtár közbeszerzési eljárást indít; arra törekszünk, hogy minél nagyobb árengedménnyel vásárolhassunk.

A beszerzett dokumentumok a szolgáltatást végző könyvtárhoz érkeznek, a számla kiegyenlítője a megyei könyvtár, az előzetesen meghatározott keret mértékéig.

A beszerzett dokumentumok visszakereshetők a megyei könyvtár honlapján, ahol elérhető a szolgáltató városi könyvtárak online katalógusa: <http://dfmk.dfmvk.hu/katalogus>

A folyóiratokat 1 évre rendeljük meg és fizetjük ki. A szállítási cím a település könyvtára, így gyorsan hozzájutnak az olvasók.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

A beszerzett dokumentumok állományba vétele, feldolgozása a TextLib integrált rendszerben történik. A megyei könyvtár mellett a szolgáltatásban résztvevő városi könyvtárak is ezt a rendszert használják. Így a dokumentumok egyedi leltári nyilvántartása, illetve a településekre való kiszállítások rögzítése a szolgáltatást végző könyvtár integrált rendszerében történik, elkülönítve a saját, nyilvános könyvtári állományától. A megyei könyvtár honlapján együtt elérhető valamennyi szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtár online katalógusa, így válik egy helyen elérhetővé és visszakereshetővé a megyei KSZR teljes állománya: <http://katalogus.dfmk.hu/kszr/>
A csoportos nyilvántartást Google Drive táblázatban tartjuk nyilván, amelyhez hozzáférnek a megyei könyvtár mellett a településeket közvetlenül ellátó városi könyvtárak is.

Az új beszerzésű dokumentumok feldolgozását és szerelését követően a szolgáltatást végző könyvtár átadja az ellátott szolgáltatóhelynek, és erről elektronikus nyilvántartást vezet a Textlib integrált rendszerben.

Az egységesség érdekében KSZR tulajdonbélyegzőt és színcsíkot használunk. A leltározás az integrált rendszerben a központi könyvtári állománytól elkülönítve történik.

Az új beszerzéseket a szolgáltató könyvtár évente 5-6 alkalommal kiszállítja a szolgáltató helyre, igény szerint cseréli azokat, gondoskodik a letétek lelőhelyének frissítéséről, adminisztrációjáról. Ezen kívül a szolgáltató könyvtár gondozza a kistélepülések helyben lévő állományát is.

Az új dokumentumok kiszállítása mellett a szolgáltató könyvtárak gondozzák a települések helyi állományát. Így folyamatosan javul a kistépülési állományok feltártsága.

2019-ben is folytatjuk a kistépüléseken az alábbi feladatokat (ehhez éves ütemtervet készítünk).

- A teljes állomány elektronikus nyilvántartásának elkészítése
- Az elavult, megrongálódott dokumentumok selejtezése
- A teljes állomány vonalkódozása
- A teljes állomány raktári jelzeteleése
- Rendszeres állományellenőrzés
- A raktári rend kialakítása, megőrzése
- A korábbi papír alapú leltári nyilvántartások kezelése

Zalában az ellátandó szolgáltatóhelyek dokumentumállománya **2019 év elején 758 792 db** dokumentum. Terveink szerint a kistépülési állományok **elektronikus feltártsága 100%-os** lesz év végére. 9 község, köztük az új csatlakozó, Gelse állománya nem teljesen feltárt. (Molnári, Petrivente, Semjénháza, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Gelse, Nagyrada, Szepetnek, Pusztaapáti). Ez kb. 45000 db (6%) retrospektív feldolgozást jelent 2019-ben. Valamennyi elektronikusan felvitt dokumentumot raktári jelzettel és vonalkóddal látjuk el, így ezek aránya is hasonló mértékben változik. A feladatot a szolgáltató könyvtárak munkatársai végzik munkaidőn túl végzett tevékenységként. Folyamatosan végezzük az ajándék könyvek leltározását is az elektronikus katalógusba.

2019-ben is kiemelt feladatnak tekintjük a könyvtári állományok ellenőrzését, a szükséges selejtezések elvégzését.

Állományellenőrzést 57 településen tervezünk, összesen 196 206 db dokumentum tételes ellenőrzésére kerül sor, ez 3 településsel és 12000 db dokumentummal több, mint a tavalyi évben. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 22, a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár 7, a

nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 5, a letenyei városi könyvtár 5, Lenti Városi Könyvtár 18 településen tervez revíziót.

Az alábbiakban felsoroljuk, hogy a közvetlen szolgáltatók mely településeken végeznek állományellenőrzést.

Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár - Almásháza, Babosdöbréte, Batyk, Becsvölgye, Böde, Búcsúszentlászló, Csonkahegyhát, Dobronhegy, Gellénháza, Keménfa, Kisbucsa, Kustánszeg, Misefa, Nagykapornak, Nagylengyel, Németsfalu, Orbányosfa, Ozmánbük, Padár, Pálfiszeg, Petrikeresztúr, Zalabér.

Fejér György Városi Könyvtár - Kehidakustány, Kisgörbő, Mihályfa, Nemesbük, Vállus, Zalacsány, Zalaszentlászló.

Halis István Városi Könyvtár - Bocska, Fityeház, Miháld, Orosztony, Pölöskefő.

Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár – Bázakerettye, Borsfa, Kerkaszentkirály, Molnári, Semjénháza.

Városi Könyvtár Lenti - Barlahida, Csömödér, Dobri, Gosztola, Hernyék, Iklódbördőce, Kerkafalva, Kissziget, Külsősárd, Lovászi, Mikekarácsonyfa, Nemesnép, Nova, Ortaháza, Pusztaparti, Szentgyörgyvölgy, Tormafölde, Tornyiszentmiklós.

Ezen kívül a könyvtáros személyének változása esetén kerül sor tételes állományellenőrzésre. Az állományellenőrzések elektronikus formában zajlanak a vonalkódok leolvasásával és együtt járnak a szükséges állománykivonások elvégzésével.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

A kistépülési ellátásban a dokumentumszolgáltatás az alábbiak szerint történik:

- a szolgáltatóhely gyűjteményében őrzött dokumentumok hozzáférhetővé tétele, online elérhetőségének biztosítása,
- más könyvtárak gyűjteményében őrzött információhordozók hozzáféréseinek biztosítása.

A szolgáltatóhelyek gyűjteményébe tartozó dokumentumok könyvek, időszaki kiadványok (magazinok, folyóiratok), hangzó dokumentumok (CD), képi dokumentumok (DVD), és elektronikus dokumentumok (CD ROM, DVD ROM).

A dokumentumok állományadatai alapján községi, mozgókönyvtári és KSZR állományok találhatóak a településen. Kettős funkciójú (iskolai és községi) könyvtárakban iskolai állományok is találhatóak.

A szolgáltató könyvtárban nyilvántartásba vett dokumentumok az online katalógusban visszakereshetők: <http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus>

A KSZR forrásból tervezett **2019. évi beszerzés alapján átlagosan 118 db új dokumentumot** tervezünk kijuttatni a kistépülésekre. Ezen kívül a cserelétékkel növeljük még a kiszállított dokumentumok számát, így összesen 2019-ben a **246 településre minimum 38 400 db** dokumentumot juttatunk ki. Lakosságszám szerinti bontásban: az 1000 lakos alatti településekre minimum 150; 1001 lakos feletti településekre minimum 200 db dokumentumot tervezünk kiszállítani. Ez megfelel a KSZR ajánlásban meghatározottaknak is. A kiszállításokat folyamatosan nyilvántartjuk.

A települések szolgáltató helyein az igények figyelembevételével korosztályonként legalább 2-3 féle magazin, folyóirat hozzáférést is biztosítjuk. 2019-ben 200 féle lapot 1850 példányban tervezünk előfizetni.

Segítjük a kistéleplési könyvtári és információs helyek helyismereti tevékenységét, a dokumentumok gyűjtését, tárolását, elérhetővé tételét. Többek között biztosítani kell, hogy a település helyi kiadványai, helyi információs anyagai elérhetőek legyenek a helyi könyvtárban.

A szolgáltatást végző könyvtár igény szerint biztosítja az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásait, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók dokumentum kéréseit, ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a kért könyvtári dokumentum. Nagy hangsúlyt fektetünk e szolgáltatás népszerűsítésére. Figyelemfelkeltő szórólapokkal is felhívjuk a lakosság figyelmét e szolgáltatásra.

2019-ben az előző évek tapasztalatait figyelembe véve közel 3500 könyvtárközi küldést tervezünk.

A kistélepléseknek könyvtárköziben küldendő dokumentumok száma:	3238
eredetiben	3238
elektronikusan	0
fénymásolatban	0

2.3. Információs szolgáltatás

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár feladata, hogy hozzáférhetővé tegye a teljes állományát, biztosítsa az információhoz és a tudáshoz való szabad hozzáférést.

Folyamatosan fejlesztjük az intézményi honlapot, amelynek része a Zala Megyei Könyvtári Portál (<http://kszr.dfmvk.hu/>), ahol többek között a KSZR-rel kapcsolatos információk is elérhetőek. Az idei év terve, hogy új arculattal jelenjen meg a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, valamint az összes intézményegység (köztük a KSZR) weboldala. Az új honlapok természetesen mobiltelefonra optimalizált verzióval is elérhetőek lesznek.

A Zala Megyei Könyvtári Portálon információkat biztosítunk a kistéleplések számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokról, felhívjuk a figyelmet az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékkal élőket és a nemzetiséghez tartozókat érintő információkra. Közzétesszük a megye települési könyvtáraitra vonatkozó adatokat és információkat. Felhívjuk a figyelmet az aktuális hírekre, eseményekre, a kistélepléseken szervezett kulturális és közösségi programokra, továbbképzésekre.

Letölthető dokumentumokkal is segítjük a kollégák munkáját. A megyei könyvtár valamennyi megyei feladatával kapcsolatos információt egy helyen tesszük elérhetővé.

Az oldalt munkatársaink folyamatosan szerkesztik. A KSZR szolgáltató feladatait ellátó városi könyvtárak is hozzáférést kaptak a szerkesztéshez, így az ellátásukba tartozó kistélepléseken szervezett kulturális és közösségi programokról közvetlenül tudnak információkat közzétenni. Mindemelllett a kistéleplési ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak saját weblapjukon is szolgáltatnak információkat szolgáltatásaikról.

A megyei könyvtár honlapján az elérhető adatbázisok mellett online katalógusunk 24 órában áll az érdeklődők rendelkezésére. Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre.

A megyei könyvtár és a nagykanizsai városi könyvtár Facebook-csoportot is hozott létre a települési könyvtárosok meghívásával. Ily módon meggyorsítjuk a hírek, információk átadását.

Adatbázisok:

A DFMVK adatbázisai közül többek között elérhető a Nevezetes Zalaiak, a 2017-ben digitalizált Zala megyei folyóiratok, a Zala Megyei folyóirat lelőhely adatbázis, bibliográfiai adatbázisok (Nádas Péter, Keresztury Dezső, Zalaegerszeg, Zalai Hírlap), a Zala megye települései képekben és a Keszthelyi Életrajzi Lexikon: <http://dfmk.dfmvk.hu/elektronikus-konyvtar/adatbazisok> 2018-ban megújult a Zalai Tudástár adatbázis (<http://adatbazisok.dfmk.hu/adatbazis>). elérhető többek között a megyei könyvtár digitalizált könyvei és folyóiratai, a Nevezetes Zalaiak, a Zala megyei folyóirat adatbázis, a Zala megye települései képekben.

Teljes szöveggel elérhető kiadványainak:**Digitalizált könyveink:** <http://dfmk.dfmvk.hu/kiadvanyaink/konyvek>

- A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története. 1950-2010. Szerk. Kiss Gábor, Sebestyén Margit. Zalaegerszeg, 2012.
- "Használd a jók benned vetett bizalmát" Deák Ferenc tisztelete Zala megyében. Szerk. Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2004.
- „Jól esik köztetek lenni!” Női sorsok és szerepek Deák Ferenc környezetében. Szerk. Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2015.
- Csány László és kortársai. Szerk. Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2017.
- Széchenyi és Zala. Szerk. Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2018.
- Tarkaforgó (módszertani kiadványsorozat) 22 db = <http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/felnotteknek/tarkaforgo>

Folyóiratok: = <http://kszr.dfmvk.hu/idoszaki-kiadvanyok>

- Zalai könyvtári levelező. Szerk. Kiss Gábor, Sebestyén Margit. Évente 2 szám.
- KSZR Hírlevél
- Zala megyei újságok (8 lap)

Egyéb kiadvány: Zala megye településeinek könyvtári ellátása (TEKE) Szerk. Sebestyén Margit (14 db) = <http://kszr.dfmvk.hu/kszr/statisztika>

Könyvkalandor címmel gyermekek számára ajánlunk elolvasásra könyveket, amelyekhez kérdéseket is összeállítunk, és arról is tájékoztatást adunk, hogy az adott kötet kikölcsönözhető-e a könyvtárból. A Könyvkalandor (<http://dfmk.caweb.hu/>) felület alkalmas mind az egyéni tanulás segítésére, de online vetélkedők lebonyolítására is.

Segítjük az elektronikus könyvtárak és az elektronikus formában hozzáférhető dokumentumok használatát. Helyben használható adatbázisaink a NAVA, ARCANUM-adatbázisok és az Opten jogi adatbázis.

A könyvtári dokumentumokról való információszolgáltatás terén elsődleges szempontnak tekintjük a lelőhely nyilvántartást. Az interneten elérhető webes katalógusban (<http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus>) a szolgáltató helyek teljes könyvtári állományát visszakereshetővé tesszük, biztosítva az országos könyvtári rendszerről szóló információkat.

Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő

pályázati lehetőségekre. Növeljük a honlapunkon hozzáférhető információk tartalmát, célunk a helytörténeti és nemzeti ellátáshoz tartozó tartalmak bővítése.

A kistérségi ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak szintén rendelkeznek saját honlappal, amely elsősorban a térségük lakosságának információs ellátását szolgálja.

Nagy jelentősége van egyes településeken a számítógépes infrastruktúra fejlesztésének, hiszen korszerűbbé és gyorsabbá teszi az ott élők számára az információkeresést. Ezért fontos, hogy a szolgáltató helyek munkatársai elsajátítsák a katalógus és adatbázis használatot, az információkeresést. Felkészültek legyenek a tájékoztatás alapjairól, hogy segíteni tudják a helyiek internetes információkeresését. 2019-ben is folytatjuk a kistérségi könyvtárak informatikai eszközfejlesztését és a helyi munkatársak képzését, felkészültségének javítását.

Folytatnunk kell azt a törekvésünket is, hogy a kistérségek honlapján is tegyék elérhetővé a helyi könyvtárra vonatkozó információkat, valamint intézményünk szolgáltatásait.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy az ellátott települések lakossága körében népszerűsítsük a szolgáltatásokat, ismerjék meg és használják ki azt a lehetőséget, hogy hozzáférhetnek helyben, utaztatás nélkül a minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz.

2019-ben tovább folytatjuk a szolgáltatóhelyek épületeinek homlokzatára kikerülő információs táblák készítését, amelyet a KSZR ajánlás szerint valósítunk meg: feltüntetve a szolgáltatóhely nyitvatartását és a szolgáltató könyvtár elérhetőségét is. A szolgáltatóhelyek használói számára információs szórólapot állítunk össze.

2.4. Községi szolgáltatások

A megyei könyvtár kiemelt feladata a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési programok, képzések, kiállítások szervezése. Segítjük a települési könyvtárhasználókat a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Az előző évek hagyományait követve gyakorlati jellegű kezdő és haladó 20 órás számítógép és internet használati tanfolyamokat tartunk a települések igényei szerint. A megyei könyvtárhoz eddig 11 településről érkezett megkeresés, a lenti városi könyvtár 4 tanfolyamot tervez. A településen szervezett programokon lehetőséget biztosítunk a kortárs írók megismerésére, az olvasás népszerűsítésére, és a helyi művészeti csoportok bemutatkozására is. A tervek szerint januárban Dóka Péter, márciusban Nyulász Péter, áprilisban Dániel András, májusban Pásztóhy Panka lesznek a vendégeink.

Év elején programajánlót készítünk, amelyet eljuttatunk a településekre és a honlapunkon is elérhetővé tesszük. Az ajánló nem teljes körű, de segítséget nyújt a programszervezéshez az új előadók összegyűjtésével, tevékenységük leírásával. A kistérségek elsősorban ebből választanak rendezvényt, de lehetőséget biztosítunk egyedi igények megvalósítására is. A programok megtervezésekor figyelembe vesszük a különböző életkorú és érdeklődésű felhasználókat.

A településen szervezett programok mellett megyei pályázatokat hirdetünk gyerekek és felnőttek számára. 2019-ben három megyei felhívást hirdetünk meg különböző korosztályok számára.

Csukás Istvánról elnevezett családi vetélkedőt szervezünk az író művei alapján igazi vagy a verseny kedvéért verbuválódott családok számára.

A legolvasottabb könyvek illusztrálására szólítjuk fel a tini korosztályt egy rajzpályázat keretében.

Az idősebbeknek *Fel a netre, öregem!* címmel online vetélkedőt hirdetünk, a résztvevőknek minden hónapban változatos feladatlapokkal, kvízkérdésekkel kell megbirkózniuk a digitális világban.

Sikeres volt, így tovább folytatódik a könyvtári szolgáltató helyeken a KönyvtárMozi programsorozat. Segítjük a filmek kiválasztását, előadókat hívunk a vetítések utáni beszélgetésekhez.

Másik fő feladatunk az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok biztosítása, de támogatjuk a tanulást, a digitális írástudás fejlesztését is. Elősegítjük, hogy a kistelepülések csatlakozzanak a megyei (vagy országos) olvasásnépszerűsítő programokhoz. Programokat szervezünk az Internet Fiesta, az Ünnepi Könyvhét, a Gyermekkönyvhetek, a Közösségek Hete, a Népmese Napja, az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatain is. Ebben együttműködő partnerünk a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság ifjúságvédelmi alosztálya is, hiszen rendszeresen szervezünk prevenciós előadásokat kistelepülési könyvtárakban a veszélyeztetett tini korosztály számára.

A KSZR szolgáltatás keretében **2019-ben 1438 program szervezését tervezzük 59913 fő** részvételével.

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében tervezünk megvalósítani 2017-ben	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió és hazai támogatásból	
	tervezett programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)	tervezet programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	18	400		
Könyvtárbemutató	35	950		
Tanítási óra iskolai csoportoknak	12	500		
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	60	2000		
Játékos tevékenység, kézműves foglalkozás	438	7500		
Tanfolyam, tréning	4	100		
Előadás, konferencia	132	3500		
Kiállítás	40	2500		
Könyvbemutató	86	2730		
Műsoros, szórakoztató rendezvény	434	22850		
Hangverseny	2	200		
Filmvetítés	83	1400		
Használóképzés	14	100		
Digitális kompetenciafejlesztés	11	500		
Egyéb	65	14453		
Összesen	1434	59683		
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósulnak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	tervezett programok száma	részrtvevők száma összesen (fő)		
Rendezvények száma	1100	38000		
-Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	50	950		
Mind összesen	2534	97483		

Év elején meghatároztuk a keretösszegeket, a rendezvényköltségek elszámolásának módját, az alátámasztó dokumentumokat, amelyhez iratmintát adtunk közre a szervezőknek.

A programokat a közvetlen ellátást végző könyvtár szervezi (a megyei könyvtár és a 4 városi könyvtár), ezért fontos, hogy a rendezvényekről pontos nyilvántartást készítsünk. Ezt a megosztott Google Drive táblázat vezetésével biztosítjuk. Ez utóbbit indokolja az is, hogy a

könyvtár gazdálkodását kulturális GESZ végzi, így a pénzügyi nyilvántartással kapcsolatos iratok csak náluk találhatók meg.

A rendezvényeket a honlapon (<http://kszr.dfmvk.hu/esemenyek>) az Eseménynaptárban is rögzítjük, fotódokumentációt készítünk, mérjük a látogatottságukat is.

A KSZR szolgáltatásnak Facebook oldala is van, ahol szintén népszerűsítjük a kistételepülések programjait (<https://www.facebook.com/ZalaMegyeiKSZR?ref=hl>).

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Könyvtárunk kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű olvasókkal, a munkanélküliekkel, a gyermekekkel, a nőkkel, az időskorúakkal, a romákkal (kisebbség-nemzetiség) és a konkrét fogyatékkal élőkkel.

A kistételepülési könyvtárak a megyei könyvtárhoz hasonlóan helyben több lehetőséget alkalmaznak. A társadalom periferiájára szorultaknak, a szegénységben élőknek helyet biztosítanak a tanuláshoz, a művelődéshez, a számítógép használatához, mert ők azok, akiknek otthon nincs módjuk erre. Törekszünk arra, hogy a kistételepülések lakossága - köztük a fogyatékkal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.

Az ellátott települések közül 113 helyen (46%) megoldott az akadálymentesítés, amely az épület felújításoknak köszönhetően valósul meg.

A kistételepülésen élő, speciális ellátást igénylő rétegek könyvtárhasználói használói igényeit az alábbi módon segítjük:

- Az intézményi honlapnak van akadálymentesített verziója a gyengén látók számára.
- A dokumentum beszerzés során törekszünk hangoskönyvek és öregbetűs könyvek beszerzésére is. Ezek a dokumentumok az online katalógusban visszakereshetőek.
- Az idősek és a fogyatékkal élők kölcsönzési igényét a településeken több helyen házhozszállítással oldják meg.

Továbbra is törekszünk arra, hogy a kistételepülések lakossága - köztük a fogyatékkal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

A KSZR szolgáltatás keretében a helyi személyzet képzésére, illetve továbbképzésére nagy hangsúlyt fektetünk. Továbbképzéseink célja minden esetben az, hogy hasznosítható, érvényes és gyakorlati tudást adjunk a kollégáknak. Könyvtárunk az alábbi lehetőségeket kínálja a települési könyvtárosoknak:

- szakmai napok, műhelynapok, workshopok szervezése
- személyes konzultáció a helyszíni látogatások alkalmával
- alapfokú könyvtárosi tanfolyamok indítása
- Textlib integrált könyvtári rendszer betanítása
- írásos tájékoztatók készítése

Az év folyamán két alkalommal, májusban és novemberben tervezünk megyei KSZR szakmai műhelynapokat. Májusban egy workshop jellegű programmal készülünk, ahol kis csoportokban,

váltott helyszíneken gyakorlati jellegű tudás szerezhető. Terveink szerint megismertetjük a résztvevőket a plakátszerkesztéssel (Canva program), játékos kérdéssor összeállításával (Kahoot), a fényképezés rejtelmeivel, a legújabb okos applikációkkal. A műhelynapot egy hétköznapon és egy szombati napon tervezzük megtartani, hogy minél több kollégának legyen lehetősége részt venni rajta. Ezen kívül a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakban is sor kerül egy-egy KSZR műhelytalálkozóra.

Alapfokú könyvtáros képzést indítunk az év folyamán 4 helyszínen (Zalaegerszeg, Keszthely, Nagykanizsa, Lenti), mivel nagy a fluktuáció a szolgáltatóhelyeken, gyakran változik a könyvtáros személye. Ez egy 20 órás képzés, amelyeket a megyei hatáskörű városi könyvtárban, illetve a szolgáltató városi könyvtárakban bonyolítunk le.

A szolgáltató könyvtár munkatársainak a helyszíni látogatások lehetőséget nyújtanak a szakmai munka segítésére, személyes konzultációkra: megtanítják a könyvtárosokat az adminisztrációs feladatok pontos elvégzésére, a könyvtári raktári rend kialakítására és megtartására, az alapvető olvasószolgálati munkafolyamatok elvégzésére. Évente minimum 5 alkalommal minden szolgáltatóhelyen sor kerül személyes látogatásra, de az évi 8 kiszállás sem ritka.

Az olvasószolgálati munka és különösen az elektronikus kölcsönzés elindítása a településeken szükségessé teszi, hogy az integrált rendszer használatát valamennyi községi könyvtáros megtanulja. Minden évben szervezünk továbbképzéseket és személyes konzultációkat a Textlib integrált rendszer betanítására. Ennek részeként megismerhették a gépi nyilvántartást, keresést, a kölcsönzés lépéseit és a vonalkódolvasó használatát.

Továbbra is megjelentetjük nyomtatott és elektronikus formában a Zalai Könyvtári Levelező c. megyei szakmai időszaki kiadványt. A lapban olvashatók tanulmányok, bemutatunk jó gyakorlatokat, megmutatjuk a könyvtárakban folyó műhelymunkát, tudósítunk fontos eseményekről. Megjelentetjük továbbá a KSZR Hírlevelet, amelyet kiküldünk e-mailben, de honlapunkon is elérhetők.

A szolgáltató helyeken a helyi könyvtárosok 85%-ának megfelel a végzettsége a 39/2013 EMMI rendelet 5.§ (1) g) pontja előírásoknak. A fennmaradó 15% esetében szorgalmazzuk, hogy a könyvtárosok szerezzék meg az előírt végzettséget.

2.7. Eszközbeszerzés

A szolgáltatások minőségi fejlesztésében nagy szerepe van a folyamatos eszközfejlesztésnek. Meghatározó fontosságú a könyvtárak belsőépítészeti megjelenése, amelynek legfontosabb elemei az egységes könyvtári bútorzat, színben is összehangolt kiegészítőkkel. Ezen kívül a könyvtári szolgáltató helyeknek rendelkezniük kell az elektronikusan, illetve interneten elérhető információk használatához, a könyvtár működtetéséhez, a nyilvántartások vezetéséhez szükséges informatikai eszközökkel.

Az eszközfejlesztés tervezésekor figyelembe vesszük a KSZR ajánlást, valamint a 2013-ban készített 5 éves fejlesztési tervet, amely a települési igények felmérése alapján készült. Év elején minden települési önkormányzattal egyeztetjük, hogy az adott évben milyen fejlesztésre kerül sor. 2019-ben elkészítjük a következő 5 éves fejlesztési időszak hosszú távú tervét.

A tervezéskor prioritásként jelöljük meg a bútorzat megújítását, valamint az IKT eszközök közül a számítógép, nyomtató vagy multifunkciós eszköz beszerzését, amelyek a szolgáltatás alapeszközei. Fontos továbbá a könyvtári programokon használható projektor, vetítővászon, hangosító eszközök, CD/DVD lejátszók, televízió, fényképezőgép beszerzése is. Igény esetén irodaszereket, kézműves alapanyagokat is biztosítunk. A kistelepülésre beszerezni kívánt

eszközök kis értékűek. Folytatjuk a TextLib munkaállomás programok és vonalkódolvasók beszerzését, ahol sor kerül a települési állomány elektronikus feldolgozására illetve az elektronikus kölcsönzés bevezetésére. A kis értékű eszközbeszerzés mellett fejlesztő játékokat, társasjátékokat is beszerzünk a települések számára.

Az eszközbeszerzés nagy részét az első félévben bonyolítjuk le. 105 település számára tervezzük bútorok vásárlását, ebből a teljes bútorzat cseréjét valósítjuk meg 9 településen.

Asztali számítógépet 9 település számára tervezünk vásárolni, hordozható számítógépet 13 település számára. Kevésnek tűnhet, de mivel 2018-ban közbeszerzést írtunk ki IKT eszközök beszerzésére, a tavalyi évben ezen eszközök vásárlása túlsúlyban volt. További igények: 10 db projektor vetítővászonnal, 10 nyomtató, 8 fényképezőgép, 13 televízió, 21 hangosítás, laminálógépek.

A beszerzett eszközöket eszközlétárban tartjuk nyilván a megyei könyvtárban, vonalkóddal látjuk el, és átvételi elismervénnyel adjuk át a kistelepüléseknek.

Az alábbi táblázat számszerűsítve tartalmazza a 2019. évre tervezett eszközbeszerzést.

Beszerzett eszköz megnevezése	A szolgáltató helyeken már meglévő eszközök száma összesen	2018-ban beszerzendő eszközök darabszáma az állami támogatás felhasználásával	2018-ban beszerzendő eszközök darabszáma egyéb forrásból
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök		99	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak		400	
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	83	2	
asztali számítógép+monitor használók számára	470	7	
hordozható számítógép (könyvtáros)	95	11	
hordozható számítógép (használók számára)	22	2	
vonalkódolvasó	66	10	
projektor	98	10	
nyomtató	165	5	
szkenner	18	0	
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	143	5	
digitális fényképező/kamera	201	21	
vetítővászon	101	8	
CD/DVD lejátszó	60	0	
televízió	102	13	
hangosítás	109	21	
Egyéb	1018	55	
Szolgáltatások beruházása, fejlesztése			
Számítástechnikai és elektronikai nagy értékű eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	43		
asztali számítógép+monitor használók számára	100		
hordozható számítógép (könyvtáros)	14		
hordozható számítógép (használók számára)	4		

szerver	1		
projektor	1		
nyomtató/multifunkciós eszköz	5		
számítástechnikai szoftver	1		
fénymásológép	2		
szállító jármű vásárlása	2		
szoftver- és adatbázisfejlesztés	2		

2.8. A megyei könyvtár által a kistéleplési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár folyamatosan ellátja a kulturális törvényben is előírt megyei feladatait.

2019-ben vállalt további feladatok:

- Biztosítjuk a szolgáltató helyek használati adatainak rögzítéséhez szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványokat (munkanapló, beiratkozási napló, folyóirat nyilvántartó kardex lap).
- Szükség szerint gondoskodunk a kihelyezett dokumentumok köttetéséről.
- A Megyei Könyvtár a 2017-ben nyújtott szolgáltatásokról május 31-ig szakmai beszámolót készít a kistéleplési önkormányzatok számára.
- Segítjük a településeket a szolgáltatóhelyek fejlesztését célzó pályázatok elkészítésében. Kérésre szakvéleményt készítünk.

3. Szolgáltató könyvtár

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a megye legnagyobb könyvtára. Az intézmény jogelődjét, a zalaegerszegi körzeti könyvtárat 1950-ben hozták létre, és 1952-től működik megyei könyvtárként. Az 1967-ben emelt épülete a város központjában, a Deák tér nyugati oldalán áll. 1992-95 között az épületet felújították és átalakították, hogy harmonikusan illeszkedjen a történelmi környezetbe. A rekonstrukciónak köszönhetően minden szolgáltatás egy helyen, az épület falai között vehető igénybe. 2013-tól az intézményt összevonták a József Attila Városi Könyvtárral, amely a landorhegyi városrészben található. 2015 végén új intézményegységgel bővült az intézményünk: az Apáczai Csere János Tagkönyvtárral.

2018-ban európai uniós pályázati támogatásból megújultak a könyvtári terek, többek között új bútorzat és IKT eszközök beszerzésére került sor.

Könyvtárunk 5 fiókkönyvtárat is működtet a város peremkerületeiben. Mindemelllett megállapodás alapján kistéleplési szolgáltatásokat nyújt a megye 246 települése számára. Az intézmény a két tagkönyvtárral együtt 2900 m²-en, 335 ezer dokumentummal áll a használók rendelkezésére. **A könyvtárnak 14369 regisztrált használója volt 2018-ban, a távhasználatok száma 450 951.** Az intézményben 54 munkatárs dolgozik, köztük 48 szakalkalmazott.

Raktározási lehetőség csak az épületekhez kapcsolódóan van. Az épületek közül különösen a korábbi megyei könyvtári szorul fejlesztésre. A kommunikációs kapcsolat ki van építve mindkét helyen, a DFMVK –ban található a KIFÜ zalaegerszegi HBONE központja. A kistéleplési munkavégzéshez két személygépkocsi áll rendelkezésre, az egyik 2014-es, a másik 2015-ös évjáratú. 2019-ben tervezzük lecserélni az Opel Zafira személyautót.

A szolgáltató megyei és városi könyvtár a KSZR feladatokat 4 városi könyvtárral együttműködve látja el. Közvetlenül 83 település ellátását végzi, amelyek közt egy városi könyvtár is van.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban rendelkezésre állnak a kistelepülési ellátáshoz szükséges alábbi feltételek:

- épület
- informatikai technika, technológia
- szállító kapacitás
- gyűjtemény
- gyűjtemény feldolgozottság
- létszám

A KSZR szolgáltatásokat az intézmény egésze biztosítja: a napi, közvetlen ellátó tevékenységet a megyei könyvtárellátási csoport végzi (5 könyvtáros, egy adminisztratív dolgozó, egy gépkocsivezető); a gyűjteményszervezési munkát az egyik igazgatóhelyettes irányítja csoportja tevékenységén keresztül, a megyei és KSZR feladatokat az általános igazgatóhelyettes felügyeli. A települési ellátási tevékenységben – a feladatok nagy száma miatt - külön megbízással a felnőtt- és gyermek olvasószolgálat munkatársai is részt vesznek, a kötetzeti, javítási, restaurálási munkákat a kötetzeti műhely végzi. A gazdálkodási feladatokat a KKGSZ végzi, a könyvtárban csak titkárság működik.

A könyvtár IKT eszközökkel el van látva: a DFMVK épületében van a számítóközpont, a szervergépek. Az általános informatikai háttér jó állapotú: a munkaállomások száma meghaladja a 100-at, melynek 80%-a megfelelő technikai paraméterű, de 5 évnél idősebb. A szerverek vegyes képet mutatnak: 20 év körüli géptől kezdve a néhány évesig minden megtalálható köztük, működésük kielégítő. Az internet kapcsolat stabil, 1Gbps++ sebességű, backup vonalat is tartalmaz. Az intézményi eszközök és a bejövő kapcsolat között etherchannel (cisco terminológia) kapcsolat van, mely növeli a rendszer biztonságát és sebességét. A szerverterem működését klímaberendezés biztosítja.

A szolgáltató könyvtár (DFMVK) *épülete* fejlesztésre szorul, elsősorban az akadálymentesítés és a fűtőkorszerűsítés terén. A rendezvények és továbbképzések kapacitásának bővítésére 2018-ban felújításra került sor az EFOP-4.1.8-16-2017-00046 pályázat keretében.

A személyi állomány elégséges, de semmiképpen sem csökkenthető – a szolgáltató kapacitást belső átszervezéssel, rugalmas munkaszervezéssel növeljük. Az új szolgáltatásokra képzések szervezésével készítjük fel munkatársainkat.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A KSZR szolgáltatás alapfeladata a kulturális alapellátás biztosítása. Könyvtárunk egyik legfontosabb célja, hogy lehetővé tegyük a megyében élők számára, hogy hozzáférjenek intézményünk közvetlen vagy közvetett szolgáltatásai által minden olyan információhoz, szellemi alkotáshoz, amely a tudást, a szellemi élményt eredményezi, és a munkában, a közéletben, az élethosszig tartó tanulásban, a mindennapi élet színterein hasznos segítséget biztosít.

A jogszabálynak megfelelően megyei feladatot ellátó könyvtárként támogatjuk a megye könyvtárai magas szakmai színvonalú munkáját, hogy megfelelő kínálatú és minőségű könyvtári szolgáltatások álljanak a lakosság rendelkezésére. 2017-ben elkezdjük a felkészülést a Minősített Könyvtár címre való felkészülést. (A megyei könyvtárellátási csoportból 2 fő vesz részt a MIT munkájában.)

Fontosnak tartjuk a szakemberek képzését, továbbképzését. Létrehoztuk a MIT-et és NKA pályázati támogatásból minőségbiztosítási tréninget tartottunk intézményünkben. Megfogalmaztuk a jövőképet, a küldetésünket, a minőségpolitikai nyilatkozatot.

A KSZR ajánlás tartalmazza az alapvető minőségi elvárásokat, azaz hogyan biztosíthatók a korszerű könyvtári szolgáltatások: milyen legyen az épület, a berendezés, a nyitvatartás, a gyűjtemény, milyen személyi és tárgyi feltételei vannak a szolgáltatásnak. Igyekszünk ennek figyelembevételével végezni a munkánkat.

A KSZR szolgáltatás elindításakor 2013-ban helyzetértékelést végeztünk, felmértük a helyi adottságokat kistelepülésenként az állomány, az elhelyezés, a feldolgozottság, az infrastruktúra szempontjából. Elkészült az 5 éves fejlesztési terv is. Készítettünk SWOT analízist, megállapítottuk az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket. Meghatároztuk a jövőképet, küldetésünket és a fő célokat, a minőségpolitikát. 2016-ban helyzetképet készítettünk a 2013-2016 közötti feladatellátásról. 2018-ban befejeződött az 5 éves ciklus, így eredményeinkről elemző tanulmányt készítettünk.

A KSZR szolgáltatás tehát egy egységes rendszerben tervszerűen történik. Tevékenységeinket dokumentáljuk, amelynek formái többek között a honlapunkon elhelyezett hírek, eseménynaptár, fotógalleria. A dokumentumok kiszállítását, az eszközbeszerzéseket, a könyvtári programokat, a felhasznált költségeket táblázatokban tartjuk nyilván.

Az iratanyagot (megállapodásokat, az igényfelméréseket, a beszámolókat, munkatervet, levelezéseket, feljegyzéseket stb.) elkülönítetten kezeljük.

Az alapvető munkafolyamatokat szolgáltatási előírás alapján végezzük, azokat évente felülvizsgáljuk, szükség esetén módosításokat iktatunk közbe.

Korrekt viszonyt ápolunk partnereinkkel, így a kistelepülések önkormányzataival, a szolgáltatóhelyek könyvtáraival, a településeken működő iskolákkal, óvodákkal, civil szervezetekkel, a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakkal, beszállítóinkkal és a programok előadóival, szereplőivel.

5. A kommunikáció dokumentálása

Kommunikációs cél a KSZR szolgáltatás bemutatása, népszerűsítése, széles körű tájékoztatás.

Célcsoportok:

- Helyi lakosság
- Önkormányzatok
- Kulturális intézmények
- Oktatási intézmények
- Civil szervezetek

A szolgáltatás népszerűsítés eszközei:

- Egységes arculati elemek használata
- Tájékoztató feliratok, plakátok, szórólapok, egyéb kiadványok
- Média megjelenés (rádió, TV, nyomtatott sajtó)
- Honlap folyamatos frissítése

A kistelepüléseken megrendezésre kerülő programok népszerűsítése egyrészt honlapunk Eseménynaptárában történik, másrészt a településen plakátokat helyezünk el. A jelentősebb programok esetén a sajtót is értesítjük.

A megyei napilap (Zalai Hírlap) mellett a térségi havilapokban jelentetünk meg cikkeket, illetve fizetett hirdetéseket.

2019-ben folytatódik a szolgáltatóhelyi épületek homlokzatára kihelyezett - az ajánlásnak megfelelő - tájékoztató tábla elkészíttetése.

A KSZR Hírlevélben és a Zalai Könyvtári Levelezőben beszámolunk a kistélepülési szolgáltatóhelyek eszközfejlesztéséről, a közművelődési és közösségi programokról.

